

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/196248,Obchody-Miedzynarodowego-Dnia-Pamieci-o-Ofiarach-Holokau-stu-Katowice-26-stycznia.html>
12.05.2024, 06:56

Obchody Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu - Katowice, 26 stycznia 2024

27 stycznia będziemy obchodzić Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu ustanowiony w 2005 r. przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w celu uczczenia pamięci ofiar pochodzenia żydowskiego pomordowanych w czasie II wojny światowej przez Niemców. Datę wybrano nieprzypadkowo, ponieważ 27 stycznia 1945 r. wojska sowieckie uwolniły więźniów niemieckiego obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau, miejsca zagłady co najmniej miliona Żydów z Polski, Węgier, Francji, Czechosłowacji, Grecji i innych krajów oraz około 120 tys. więźniów innych narodowości – Polaków, Romów, jeńców sowieckich, a także wielu innych. Dzień ten jest uznawany za symboliczny koniec systematycznego niemieckiego ludobójstwa.

Nawiązując do historii obchodów Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu, już po raz drugi odbyła się uroczystość przy pomniku upamiętniającym ofiary hitlerowskiego terroru lat 1939-1945, znajdującym się na cmentarzu żydowskim przy ul. Kozielskiej 16. Wspólnie ustalono, iż z powodu tego, że 27 stycznia przypada w bieżącym roku w sobotę, uroczystość na cmentarzu będzie miała miejsce 26 stycznia 2024 r.

Jan Kwaśniewicz, naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach, przypomniał, że po raz pierwszy Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu, uczczono w ten sposób w Katowicach w 2023 r. i wyraził nadzieję, że obchody na stałe wpiszą się w kalendarz miejskich wydarzeń.

- Bardzo się cieszę z tego, że w porównaniu do zeszłego roku jest nas dwa razy więcej. Myślę, że jest to znak tego, że ta pamięć będzie przekazywana i przynosi to dobre owoce. Liczę, że w przyszłym roku będzie nas jeszcze więcej – powiedział Jan Kwaśniewicz.

Przewodniczący gminy żydowskiej w Katowicach Włodzimierz Kac nawiązał do obecnej sytuacji międzynarodowej, która - jak zaznaczył - niektórym kojarzy się z latami trzydziestymi ubiegłego wieku. *„Miejmy nadzieję, że do lat 40. nie dojdzie, ale musimy sobie z tym poradzić, a także uświadomić sobie, do czego prowadzą czasami rzucone tak sobie słowa, szczególnie w mediach, też w internecie”* – powiedział W. Kac.

Sławomir Pastuszka z katowickiej gminy żydowskiej przywołał pamięć o przedwojennych Żydach z Katowic, których było ok. 6 tys., przez co tworzyli oni największą gminę żydowską

na Górnym Śląsku.

Wspominając tych, którzy podzielili tragiczny los 6 mln żydowskich ofiar Holokaustu Pastuszka odczytał psalm 121 „Stróż Izraela”, a także odmówił modlitwę za dusze zmarłych.

Na zakończenie uroczystości złożono symboliczne kwiaty oraz zapalono znicze.

W uroczystości wzięli udział: Marek Wójcik, wojewoda śląski, Włodzimierz Kac, przewodniczący Gminy Żydowskiej w Katowicach, Sławomir Pastuszka – członek Zarządu Gminy Żydowskiej w Katowicach, Paweł Grabiec – przewodniczący TSKŻ, Łukasz Konarzewski – Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków, prof. dr hab. Grzegorz Hańderek – rektor Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, płk. Zbigniew Piątek reprezentujący Marszałka Województwa Śląskiego, Bolesław Błachuta, Miejski Konserwator Zabytków w Katowicach reprezentujący Prezydenta UM Katowice, Sławomira Krupa, dyrektor Archiwum Państwowego w Katowicach, dr Jacek Siebel, dyrektor Muzeum Historii Katowic, Witold Terlecki, dyrektor I Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Katowicach oraz Marek Halama, dyrektor Liceum Ekonomicznego w Katowicach, młodzież z wymienionych szkół oraz zaproszeni goście.

Uroczystość została zorganizowana przez Oddział IPN w Katowicach oraz Gminę Wyznaniową Żydowską w Katowicach.

Obchody
Międzynarodowego
Dnia Pamięci o Ofiarach
Holokaustu. Fot. Monika
Kobyłańska/IPN

W uzupełnieniu dodajmy, iż według dostępnej internetowo online Centralnej Bazy Danych o Ofiarach Szoa Instytutu Pamięci Męczenników i Bohaterów Holokaustu w Izraelu (Yad Vashem) zgromadzono ponad 5000 rekordów dotyczących Żydów urodzonych w Katowicach lub tu zamieszkałych przed wybuchem II wojny światowej, którzy ponieśli śmierć z rąk Niemców.

Otwarty 9 września 1869 r. cmentarz żydowski w Katowicach stanowi jedną z największych nekropolii wyznawców judaizmu na Górnym Śląsku. Jego założenie wiąże się z powstaniem w 1866 r. samodzielnej Gminy Żydowskiej w Katowicach, co z kolei było efektem gwałtownego napływu ludności żydowskiej wraz z nadaniem miejscowości praw miejskich w 1865 r. Na cmentarzu spoczywa około 2700 osób, w tym przedstawiciele wielu rodzin, którzy odegrali istotną rolę w rozwoju Katowic. Zachowane nagrobki stanowią unikalny w

skali miasta zespół rzeźby nagrobnej z przełomu XIX i XX wieku, będący swego rodzaju mostem pomiędzy przeszłością a teraźniejszością oraz ukazujący bogactwo kultury i dziedzictwa społeczności żydowskiej na Górnym Śląsku.

Poniżej prezentujemy inicjatywy podjęte przez Oddział Instytutu Pamięi Narodowej w Katowicach dla uczczenia pamięci ofiar:

- 18 stycznia 2024 r. Pszczyna - [Uroczystość upamiętniająca Marsz Śmierci, ewakuację KL Auschwitz-Birkenau](#)
- 18 stycznia 2024 r. Oświęcim - Gliwice - [V edycja Biegu Pamięci ze Światłem Pokoju](#)
- 19 stycznia 2024 r. - [Hołd oświęcimskim męczennikom](#)
- 24 stycznia 2024 r. Katowice - [Wykład dr. Marka Grabskiego pt. „KL Auschwitz-Birkenau - ikonografia tragedii”](#)
- 24 stycznia 2024 r. Będzin - Wykład Eweliny Małachowskiej (OBEN IPN Katowice) „Polacy ratujący Żydów” w ramach obchodów Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu w Szkole Podstawowej nr 11 w Będzinie.
- 26 stycznia 2024 r. Katowice - [Wykład prof. Dariusza Rozmusa „Prawne i badawcze wyzwania archeologii żydowskiej”](#)
- [Wirtualna paczka edukacyjna dla nauczycieli na Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu](#)